

PRITARTA

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2024 m. d. įsakymu Nr.

RAŠTAS DĖL VALSTYBĖS SIEKIAMŲ TIKSLŲ IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ AKCINEI BENDROVEI „SMILTYNĖS PERKĖLA“

I. Tikslas

Šiuo Raštu dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių akcinei bendrovei „Smiltynės perkėla“ (toliau – Raštas) pateikiami Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos lūkesčiai dėl akcinės bendrovės „Smiltynės perkėla“ (toliau – Bendrovė) veiklos kryptių, Bendrovei keliamų tikslų ir veiklos principų.

Raštas yra skirtas trumpojo ir vidutinio laikotarpio valstybės lūkesčiams bei ilgojo laikotarpio Bendrovės vystymosi lūkesčių gairėms nustatyti, Bendrovės pagrindinėms ir kitoms veikloms įvardyti, esminiams veiklos vertinimo rodikliams, informacijos teikimo Susisiekimo ministerijai tvarkai numatyti ir efektyviam Bendrovės ir Susisiekimo ministerijos bendradarbiavimui užtikrinti.

Rašto pagrindu turi būti rengiamas ir (ar) persvarstomas Bendrovės strateginis veiklos planas, nustatomi finansiniai ir nefinansiniai ilgalaikiai bei trumpalaikiai tikslai, atsižvelgiant į valstybės politiką susisiekimo srityje formuojančių teisės aktų, taip pat Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių valstybės valdomų įmonių veiklą, nuostatas.

Raštu Susisiekimo ministerija nesiekia apriboti ar išplėsti Bendrovės ar jos valdymo organų teisių ar pareigų. Bendrovė ir jos valdymo organai visų pirma privalo vadovautis galiojančiais teisės aktais, Bendrovės įstatais ir kitais Bendrovės akcininko priimtais sprendimais, gerąja įmonių valdymo praktika ir prisiimti atsakomybę už priimamus sprendimus. Įgyvendindami Rašte išdėstytus Susisiekimo ministerijos lūkesčius Bendrovės valdymo organai privalo vadovautis protingumo, skaidrumo, efektyvumo ir racionalaus turto valdymo principais.

II. Bendrovės paskirtis ir veiklos tikslai

Bendrovės paskirtis – teikti viešojo vandens transporto paslaugas, atitinkančias valstybės pavestą komercinę funkciją ir klientų lūkesčius.

Bendrovės veiklos tikslai yra šie:

1. saugiai, patikimai ir nepertraukiamai kelti keleivius ir transporto priemones keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš jos;
2. teikti kitas pelningas viešojo vandens transporto paslaugas.

Susisiekimo ministerija tikisi, kad Bendrovės veikla bus plėtojama Rašte nurodytomis kryptimis, o keliami lūkesčiai taps Bendrovės strateginio veiklos plano, kuriame bus nustatyti jų įgyvendinimą numatantys siektini rodikliai ir reikšmės, dalimi.

III. Nefinansiniai lūkesčiai

Perkėlimo keltais veikla. Perkėlimo keltais veikla turi būti organizuojama taip, kad būtų užtikrintas saugus, kokybiškas ir nenutrūkstamas keleivių įlaipinimas (išlaipinimas), transporto priemonių įvažiavimas (išvažiavimas) ir perkėlimas per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš jos. Bendrovė turi efektyviai naudoti savo pajėgumus, kontroliuodama transporto veiklą, valdydama transporto priemonių ir keleivių srautus, ir užtikrinti perkėlimo keltais saugumo reikalavimus. Vertinant konkurencinę aplinką, klientų portfelis ir paslaugų teikimo sąlygos turi būti vertinamos atskirai, o tarifų už teikiamas paslaugas pokyčiai

turi būti aiškūs ir tolygūs (laipsniški). Priimant sprendimus dėl tarifų nustatymo turi būti vertinama ne tik finansinė, socialinė grąža, bet ir poveikis kitiems juridiniams asmenims, valstybės biudžetui dėl lengvatinio keleivių perkėlimo kompensavimo, taip pat sukuriama nauda valstybei ir klientams ilgalaikėje perspektyvoje. Tarifų pokyčiai turi įsigalioti ne anksčiau kaip po pusmečio nuo tokių tarifų patvirtinimo ir turi būti siekiama, kad tarifų pokyčiai būtų nustatomi/patvirtinami kalendorinių metų pabaigoje.

Bendrovė turi ieškoti sprendimo būdų, siekiant iki 2025 m. rugsėjo 1 d., perimti iš akcinės bendrovės „Via Lietuva“ funkcijų, susijusių su perkėlimo keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš jos bilieto kainos kompensavimu, administravimą.

Klientų aptarnavimo kokybė. Bendrovė turi veikti atsižvelgdama į rinkos poreikius, įvertinusi klientų lūkesčius ir būsimą paslaugų paklausą, planuoti infrastruktūros projektus, didinti klientams teikiamų paslaugų įvairovę, gerinti jų kokybę ir didinti klientų pasitenkinimą paslaugomis. Taip pat turi užtikrinti, kad įdiegta informacinių lentų (ekranų) ir vaizdo perdavimo bei turinio valdymo sistema veiktų efektyviai ir operatyviai. Bendrovė turi ieškoti kitų sprendimų būdų siekdama išplėsti atsiskaitymo už paslaugas galimybes. Bendrovė turi užtikrinti, kad perkėlimo infrastruktūra būtų pritaikyta ir draugiška individualių poreikių turintiems žmonėms, būtų taikomi pagalbos individualių poreikių turintiems asmenims kokybės standartai, rengiami reikiami personalo mokymai. Bendrovė turi užtikrinti 2021 m. birželio 1 d. Memorandumo dėl transporto priemonių ir transporto fizinės ir informacinės infrastruktūros pritaikymo individualių poreikių turintiems žmonėms nuostatų nuoseklų įgyvendinimą.

Socialinė atsakomybė ir darbuotojų įsitraukimas. Bendrovė privalo vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus, taikyti modernius personalo įsitraukimo vertinimo metodus ir siekti darbuotojų įsitraukimo augimo. Bendrovėje turi būti palaikoma vertybėmis grįsta organizacinė kultūra, sudaromos sąlygos profesiniam augimui. Bendrovė turi diegti ir plėtoti darbuotojų vertybių, kompetencijų kaitos, motyvacijos sistemas, užtikrinti darbuotojams sąžiningą ir rinkos sąlygas atitinkantį darbo užmokestį ir patrauklią darbo aplinką, sudaryti sąlygas dirbti individualių poreikių turintiems žmonėms. Susisiekimo ministerija tikisi, kad Bendrovės valdyba ir vadovybė palaikys nuolatinį ir konstruktyvų dialogą su darbuotojų atstovais.

Susisiekimo ministerija tikisi, kad valstybėje kilus ekstremaliosioms situacijoms ar kitoms nenumatytoms aplinkybėms, darančioms reikšmingą poveikį visuomenės gerovei ir saugumui, Bendrovė bus socialiai atsakinga ir ieškos galimybių prisidėti prie valstybės veiksmų kovodama su šių situacijų ir aplinkybių padariniais.

Inovacijos, skaitmeninimas, darnumas. Bendrovė turi teikti prioritetus inovatyviems technologiniams sprendimams plėtoti, prisidėti prie Lietuvos susisiekimo srities inovacijų skatinimo, įskaitant inovacijų paklausos kūrimą, ir užtikrinti, kad diegiamos naujos technologijos ir modernūs darbo metodai atitiks inovacijų plėtros, skaitmeninimo ir žalumo prioritetus, pagerins tiesioginės veiklos efektyvumą, operatyvumą, bus sukuriama pridėtinė vertė Bendrovei ir jos klientams.

Bendrovė turi nuolat atnaujinti informacines sistemas bei infrastruktūrą, įgyvendinti infrastruktūros tvarkymo, atnaujinimo ir modernizavimo prioritetinius projektus. Infrastruktūros modernizavimo projektai turi būti vertinami ne tik pagal finansinę grąžą, bet ir pagal bendrą socialinę ir ekonominę grąžą valstybei, piliečiams, regionui bei poveikį aplinkai.

Bendrovė taip pat turi prisidėti prie transporto sukeltos aplinkos taršos mažinimo ir, įsigydama (nuomodama) tarnybinius automobilius, keltus ir kitą Bendrovės veikloje naudojamą transportą, prioritetą teikti netaršioms (pvz., naudojančioms alternatyviuosius degalus), inovatyvioms (pvz., savivaldėms) transporto priemonėms.

Bendrovė savo veikloje turėtų vadovautis gerąja tvaraus ir subalansuoto vystymosi praktika, laikytis jos veiklą reglamentuojančių įstatymų, tarptautinių normų ir etikos standartų. Bendrovės strategijoje turėtų būti integruoti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi principai aplinkosaugos, socialiniu, vartotojų ir žmogaus teisių apsaugos aspektais. Bendrovėje turi būti patvirtinta darnumo

politika, nustatanti darnaus vystymo kryptis ir principus bei jų įgyvendinimo priemones, kuriomis būtų vykdoma kasdienė Bendrovės veikla ir puoselėjama organizacinė kultūra. Bendrovė informaciją apie taikomas darnumo iniciatyvas turi tinkamai atskleisti metiniame pranešime ir skelbti interneto svetainėje.

Efektyvumas ir lyderystė. Bendrovėje turi būti nuolat analizuojami, vertinami ir prireikus optimizuojami veiklos procesai, kurie užtikrintų, kad turimi ištekliai būtų panaudoti optimaliai siekiant didesnio efektyvumo. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas Bendrovės vertei didinti.

Susisiekimo ministerija tikisi, jog Bendrovė, investuodama į naujų technologijų ir modernių darbo metodų taikymo sritį, užtikrins aukštos kokybės perkėlimo paslaugas ir taps savo srities lydere regione, inovacijų taikymo pavyzdžiu. Bendrovė turi stebėti ir nuolat vertinti užsienyje veikiančių analogiškų įmonių veiklos rezultatus ir gerąsias praktikas.

Skaidrumas ir rizikų valdymas. Bendrovėje turi būti įdiegtos tokios atsparumo korupcijai priemonės ir procesai, kurie užtikrintų, kad Bendrovės veikla būtų vykdoma skaidriai ir sąžiningai, o viešieji pirkimai būtų vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų norminių teisės aktų nuostatomis. Bendrovėje turi būti įdiegta efektyviai veikianti rizikų, įskaitant kibernetinį saugumą, terorizmo ir trečiųjų asmenų žalos padarymo, valdymo sistema, skiriami pakankami ištekliai rizikų valdymo procesui. Investicijų planavimas ir panaudojimas bus pagrįstas įvertinus su tuo susijusias rizikas. Bendrovė turi užtikrinti, kad būtų viešai skelbiama visa informacija, nurodyta Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“.

Bendrovė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo nuostatomis ir kitais duomenų pateikimą pakartotinai naudoti reglamentuojančiais teisės aktais, turi užtikrinti, kad atvertini duomenys būtų inventorizuoti, atverti ir pateikti Lietuvos atvirų duomenų portalui.

Geroji valdysena. Bendrovė, atsižvelgdama į viešosios įstaigos Valdymo koordinavimo centro (toliau – VKC) teikiamas rekomendacijas dėl valdysenos gerinimo, turi užtikrinti geriausią praktiką atitinkantį valdymą ir siekti, kad valstybės valdomų įmonių gerosios valdysenos indekso vertinimo metinėse ataskaitose Bendrovė būtų vertinama ne žemesniu kaip A+ įvertinimu. Be to, Bendrovė privalo vadovautis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos rekomendacijomis. Bendrovė savo veikla turėtų saugoti ir gerinti reputaciją, atlikti reputacijos pokyčių tyrimus, taip pat efektyviai naudoti išorinę bei vidinę komunikaciją.

Bendrovė turi užtikrinti, kad specializuoti nefinansiniai veiklos rodikliai, kurie kasmet derinami su VKC, būtų pasiekti.

IV. Finansiniai lūkesčiai

Bendrovės ilgalaikis pelningumas turi atitikti Vyriausybės nustatytąjį.

Bendrovė turi užtikrinti, kad kapitalo struktūros rodiklis atitiktų Vyriausybės nustatytąjį.

Dividendai turi būti mokami ne mažesni nei pagal Vyriausybės nustatytą dividendų skyrimo formulę, kurioje jų dydis yra susietas su nuosavo kapitalo gražos rodikliu (ROE).

Bendrovė turi užtikrinti, kad specializuoti finansiniai veiklos rodikliai, kurie kasmet derinami su VKC, būtų pasiekti.

V. Bendri lūkesčiai dėl veiklos principų

Bendrovės galutiniai savininkai yra mokesčių mokėtojai, todėl Bendrovės valdymo organai privalo dėti visas pastangas, kad Bendrovė ir jos turtas būtų valdomi skaidriai, efektyviai, o paslaugos teikiamos atsižvelgiant į paslaugų naudotojų lūkesčius ir poreikius.

Bendrovės valdymo organai tiesiogiai atsako už Bendrovei keliamų lūkesčių ir tikslų įgyvendinimą.

Bendrovės valdybos pirmininkas ir vadovas turi kasmet pristatyti Susisiekimo ministerijos vadovybei atnaujintą strateginį veiklos planą, metinius biudžetus ir rezultatus, metines valdybos įsivertinimo išvadas.

Bendrovės valdyba turi veikti nepriklausomai, tačiau Susisiekimo ministerija tikisi, jog valdyba iš anksto informuos apie esminius Bendrovės sprendimus ir vykdys Bendrovės įstatų ir Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu priskirtas funkcijas. Esminiais sprendimais laikomi valdybos priimami sprendimai dėl:

- valdybos narių potencialių interesų konfliktų;
- potencialių teisminių ginčų;
- galimų Bendrovės darbuotojų ar susijusių šalių sukčiavimų;
- esminių Bendrovės veiklos pokyčių;
- Bendrovės struktūros pokyčių, didesnio masto darbuotojų kaitos;
- Bendrovės vadovo pasikeitimų;
- didelių įsigijimų ar pardavimų;
- inicijuojamų naujų didesnės apimties investicinių projektų;
- galimos žalos visuomenei, gamtai, ekonomikai ar valstybės saugumui;
- spaudos pranešimų, kurie gali reikalauti Susisiekimo ministerijos atstovų komentarų;
- bet kokio masto korupcijos ar politinės intervencijos;
- potencialių grėsmių nacionaliniam saugumui;
- kitų esminių rizikų, keliančių grėsmę Bendrovės veiklos tęstinumui, reputacijai.

Bendrovės valdyba turėtų vadovautis protingumo principu ir informuoti apie kitus potencialiai su Bendrovės akcininko interesais susijusius svarbius sprendimus.
